

nison. Naar det nu forholder sig saa, skulde man saa ikke — men dette vil atter beroe paa Krigsministeriet, om det skulde være tilbøieligt dertil, thi vi kunne ligesaalet som Krigsministeren eenfaldig forandre Garnisonsstederne — kunne flytte Garnisonerne bort fra disse gjenstridige Byer, som vi stadig lide under, og som idelig plage os, og derimod søie andre Byer efter deres Dnsse. Skulde man ikke, om man vilde gjøre det, kunne sætte det til Vicitation og opstille bestemte og nøiagtige Vilkaar, som skulde opfyldes for at erholde Garnison, og saa lade de forskjellige Byer, som ingen Garnison have, og til hvilke Krigsbestyrelsen skulde være villig til at henlægge Garnisoner, gjøre Bud, saa kom man derved til at see, hvilke Byer der vare villige, og saa kom Byerne ogsaa derved til at erkjende, om det virkelig var noget Dnskeligt at have Garnison eller ikke. Nu stille Byerne sig paa en saadan Maade, at de ville have alle Fordelene af Garnisonen og vælte alle Byrderne fra sig; de have, saavidt jeg kan skjønne, ikke betjent det Offentlige med Omhyggelighed og heller ikke alvorlig stræbt efter at komme til billige Priser, men de have betjent det, saaledes at det er bleven en Slags Understøttelse for mindre Borgere, som man nu, da en væsentlig Deel af den hviler paa Staten, har ladet til en vis Grad blive saa høi som mulig. Jeg skulde derfor meget tilskynde den ærebe Minister til paa denne Maade at sætte sig i Position, ved at have nogle villige Byer i Baghaanden, saa at han, naar han derom blev enig med Krigsministeriet, kunde tage Garnisonerne bort fra de uvillige Byer; man vilde da faae at see, hvorvidt de skjønnede paa denne Indtægt eller ikke.

Indenrigsministeren: Jeg tør ikke udtale mig om, hvorvidt Krigsbestyrelsen ved de bestaaende Organisationsplaner er bunden med Hensyn til faste Garnisonssteder og navnlig med Hensyn til den Troppesstyrke, der skal henlægges til enhver; men ganske vist er det, at Indenrigsministeriet ingen større Indflydelse kan udøve i denne Henseende, og jeg skal gjøre opmærksom paa, at det sidste ærebe Medlems Forudsætning, at Forandring i saa Henseende kun kan see ved Lov, ikke ganske stemmer med

den summariske og vistnok beqvemme Maade, han paaviste, nemlig at sende Garnisonerne derhen, hvor man vilde modtage dem for billigt Priis. Saameget kan jeg imidlertid sige, at det hele Indquarteringsvæsen ganske vist hører til de Sager, med hvilke Indenrigsministeriet ønsker at have saa lidt at gjøre som muligt, og man har derfor i egen Interesse Opfordring til at søge dette Forhold ved en Overenskomst med Krigsministeriet bragt i saa simple Former som muligt, og hvis jeg forøvrigt behøvede nogen Tilskyndelse i saa Henseende, vilde jeg vistnok finde den i de Dtringer, som her ere fremkomne. Det er ogsaa min Overbeviisning, at Byerne i det Hele taget ere bedre tjente med at have Garnison end med ingen at have. Ja, jeg har endogsaa seet, at det i Tydskland er blevet anvendt som et Middel til at udøve politisk Tvang over Byer, der vare blevne altfor liberale; saa at man truede med at tage Garnisonen fra dem. Jeg troer, naar Alt kommer til Alt, at Byerne helst ville beholde Garnisonerne og finde sig i de ikke ubillige Vilkaar, der fra det Offentliges Side stilles til dem.

Morch: Jeg skal kun gjøre den korte Bemærkning, at naar den høitærede Indenrigsminister meente at maatte anslaae Værdien af, hvad jeg havde sagt, meget lavt, fordi jeg talte imod, at Byerne skulde bære en Deel af Udgiften ved den foreslaaede Foranstaltning, saa troer jeg ikke, at han deri har Ret; thi jeg maa for mit Vedkommende erklære, at jeg anseer Loven for saa nyttig, at selv om der ved den blev begaaet en Uretfærdighed imod Byerne, vilde dog alligevel jeg stemme for den; jeg har kun talt for, at den Uretfærdighed maatte komme bort, som jeg mener at finde deri, hvilket ganske vist vilde sætte Loven høiere i mine Dine, men selv om det, der efter min Formening er en Uretfærdighed, blev staaende i den, vilde jeg dog ikke sætte den saa lavt, at jeg derfor vilde stemme imod den. Naar den ærebe Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgfreds (Tscherning) har talt imod de gjenstridige Byer, Aarhus og Aalborg, saa troer jeg ikke, at han er ganske retfærdig imod dem; thi jeg finder ikke, at han har Ret, naar han siger, at Indquarter-